

30 HADISA O MEKKI I MEDINI

priručnik za vodiče

vrijednosti i znamenitosti dvaju harema · arapski · transkripcija · prijevod · izvor i ocjena · komentar uleme

---

O ovoj zbirci

Zbirka sadrži 30 hadisa o vrijednostima i znamenitostima Mekke i Medine, korisnih vodiču na putu. Prvih deset govori o Mekki (svetost harema, Kaba, Crni kamen, Zemzem, namaz u Haremu), a preostalih dvadeset o Medini (Mesdžidu-n-Nebevi, Revda, harem Medine, Kuba, Uhud, adabi posjete Poslaniku, s.a.v.s.). Svaki hadis dat je sa arapskim tekstom, transkripcijom na bosanskom (kako se čita), prijevodom, izvorom i ocjenom, kratkim komentarom za vodiča i komentarom uleme. Hadisi su provjereni iz pouzdanih zbirki (Buhari, Muslim, Tirmizi, Nesa'i, Ebu Davud) i ocjena (Albani, Ibn Hadžer, En-Nevevi, Ibn Baz, Ibn Usejmin).

Stepeni vjerodostojnosti (ocjene)

- **Muttefekun alejhi** — bilježe ga i Buhari i Muslim — najviši stepen.
- **Sahih** — ispravan; ispunjava sve uvjete vjerodostojnosti.
- **Hasen** — dobar; nešto niži od sahiha, ali prihvatljiv kao dokaz.
- **Hasen-sahih / sahih li-gajrihi** — vjerodostojan, ojačan drugim predajama.
- **Daif** — slab; ne koristi se samostalno za propise.

Hadis 1 — Mekka — najdraža Allahu zemlja

وَاللَّهُ إِنَّكَ لَخَيْرُ أَرْضِ اللَّهِ، وَأَحَبُّ أَرْضِ اللَّهِ إِلَيَّ، وَلَوْلَا أَنِّي أُخْرِجْتُ مِنْكَ مَا خَرَجْتُ.

Vallahi inneki le hajru erdillahi, ve ehabbu erdillahi ilallahi, ve levla enni uhradžtu minki ma haredžtu.

„Tako mi Allaha, ti si najbolja Allahova zemlja i Allahu najdraža zemlja; i da nisam istjeran iz tebe, ne bih izašao.” (rekao je Poslanik, s.a.v.s., za Mekku)

Izvor i ocjena: Abdullah ibn Adijj ibn el-Hamra, r.a. Tirmizi br. 3925, Ahmed. Hasen-sahih (Tirmizi); sahih (Albani — Sahih el-Džami br. 7089).

Komentar: Najjasniji dokaz da je Mekka najvrednije mjesto na Zemlji. Vodič njime budi ljubav i poštovanje prema Mekki kod grupe pri dolasku.

Komentar uleme:

- Ibn Tejmijja: ovo je dokaz da je Mekka vrednija od Medine (stav većine uleme).
- Napomena: predaja „izveo si me iz najdražeg mjesta, pa me nastani u najdražem” je izmišljena (mevdu) i ne prenosi se.

Hadis 2 — Allah je Mekku učinio svetom

إِنَّ هَذَا الْبَلَدَ حَرَّمَهُ اللَّهُ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ، فَهُوَ حَرَامٌ بِحُرْمَةِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

Inne hazel-belede harremehullahu jevme halekas-semavati vel-erda, fe huve haramun bi hurmetillahi ila jevmil-kijameh.

„Ovaj grad (Mekku) Allah je učinio svetim na dan kada je stvorio nebesa i Zemlju; on je svet Allahovom svetošću do Sudnjeg dana.”

Izvor i ocjena: Ibn Abbas, r.a. Buhari br. 1834, Muslim br. 1353. Mutefekun alejhi.

Komentar: Svetost (haram) Mekke nije ljudska odluka nego Allahova. Vodič objašnjava propise harema: zabrana lova, sječe rastinja i prolijevanja krvi.

Komentar uleme:

- En-Nevevi: svetost Mekke je vječna i ne mijenja se; u njoj je zabranjeno ono što je drugdje dozvoljeno.
- Ibn Hadžer (Fethu-l-Bari): hadis je temelj posebnih propisa mekkanskog harema.

Hadis 3 — Zabrana nasilja i sječe u Mekki

إِنَّ مَكَّةَ حَرَّمَهَا اللَّهُ، فَلَا يَحِلُّ لِأَمْرِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يَسْفِكَ بِهَا دَمًا، وَلَا يَعْضِدَ بِهَا شَجْرَةً.

Inne Mekketeharremehallahu, fe la jehillu li-mriin juminu billahi vel-jevmil-ahiri en jesfike biha demen, ve la jadide biha šedžereh.

„Mekku je Allah učinio svetom; nije dozvoljeno čovjeku koji vjeruje u Allaha i Sudnji dan da u njoj prolje krv niti da posiječe drvo.”

Izvor i ocjena: Ibn Abbas, r.a. Buhari br. 1832, Muslim br. 1353/1354. Muttefekun alejhi.

Komentar: Praktični propisi ponašanja u Mekki: nema nasilja, lova ni sječe rastinja. Vodič podsjeća da su i svađa i guranje u haremu posebno pokuđeni.

Komentar uleme:

- Ulema: lov i sječa zelenila harema su zabranjeni; ko to učini, na njemu je fidja (kurban ili nadoknada).

Hadis 4 — Namaz u Mesdžidu-l-Haramu — 100.000

صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيْمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ،
وَصَلَاةٌ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَفْضَلُ مِنْ مِائَةِ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيْمَا سِوَاهُ.

*Salatun fi mesdžidi haza efdalu min elfi salatini fima sivahu illel-mesdžidel-haram,
ve salatun fil-mesdžidil-harami efdalu min mieti elfi salatini fima sivahu.*

„Namaz u ovoj mojoj džamiji vredniji je od hiljadu namaza drugdje, osim Mesdžidu-l-Harama; a namaz u Mesdžidu-l-Haramu vredniji je od stotinu hiljada namaza drugdje.”

Izvor i ocjena: Džabir ibn Abdullah, r.a. Ibn Madže br. 1406, Ahmed br. 14694. Sahih (Albani — Sahih el-Džami br. 3838). Osnova (1000, izuzev Harema) je u Buhariji br. 1190 i Muslimu br. 1394.

Komentar: Vodič ohrabruje grupu da farzove klanjaju u Haremu — nagrada je ogromna; vrijedi ulagati vrijeme u Harem i kad su umorni.

Komentar uleme:

- Većina uleme: umnožavanje nagrade odnosi se na namaz (i farz i nafile).
- Ibn Usejmin: dodatak o 100.000 ima rasprave u lancu, ali ga je Albani ocijenio vjerodostojnim; značenje vrijednosti Harema je nesporno.

Hadis 5 — Porijeklo Crnog kamena

نَزَلَ الْحَجَرُ الْأَسْوَدُ مِنَ الْجَنَّةِ وَهُوَ أَشَدُّ بَيَاضًا مِنَ اللَّبَنِ، فَسَوَّدَتْهُ خَطَايَا بَنِي
آدَمَ.

*Nezelel-hadžerul-esvedu minel-dženneti ve huve ešeddu bejadan minel-lebeni,
fe sevvedet-hu hataja beni Ademe.*

„Crni kamen je spušten iz Dženneta bjelji od mlijeka, pa su ga pocrnili grijesi sinova Ademovih.”

Izvor i ocjena: Ibn Abbas, r.a. Tirmizi br. 877, Ahmed br. 2795, Ibn Huzejma. Hasen-sahih (Tirmizi); sahih (Albani — Sahih el-Džami br. 6756).

Komentar: Vodič objašnjava status Crnog kamena i pouku: grijesi „crne” srce čovjeka kao što su pocrnili kamen. Istilam je veličanje Allaha, ne traženje bereketa od kamena.

Komentar uleme:

- Mula Ali el-Kari: pocrnjenje je pouka — kao što grijesi zacrne kamen, tako zacrne i srce grijesnika.

Hadis 6 — Crni kamen će svjedočiti

وَاللَّهِ لَيُبَعَثَنَّهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَهُ عَيْنَانِ يُبْصِرُ بِهِمَا، وَلِسَانٌ يَنْطِقُ بِهِ، يَشْهَدُ
عَلَى مَنْ اسْتَلَمَهُ بِحَقِّ.

*Vallahi le jebasennehullahu jevmel-kijameti lehu ajnani jubsiru bihima, ve lisanun
jentiku bihi, ješhedu ala menistelemehu bi hakkin.*

„Tako mi Allaha, Allah će ga (Crni kamen) proživjeti na Sudnjem danu — imat će dva oka kojima vidi i jezik kojim govori — pa će svjedočiti za onoga ko ga je dotaknuo iskreno.”

Izvor i ocjena: Ibn Abbas, r.a. Tirmizi br. 961, Ibn Madže br. 2944, Ahmed. Hasen/sahih (Albani — Sahih el-Džami br. 7098).

Komentar: „Iskreno doticanje” znači s imanom i slijeđenjem Sunneta, ne radi bereketa kamena. Vodič ovim ispravljaja pogrešna shvatanja u mataf-u.

Komentar uleme:

- Es-San’ani: hadis se uzima u doslovnom značenju — Allah može stvoriti vid i govor u neživom.

Hadis 7 — Voda Zemzem

إِنَّهَا مُبَارَكَةٌ، إِنَّهَا طَعَامٌ طُعِمَ. (وَفِي رِوَايَةٍ: وَشِفَاءٌ سُقِّمَ)

Inneha mubareketun, inneha taamu tumin. (u drugoj predaji: ve šifau sukmin)

„Ona (Zemzem) je blagoslovljena; ona je hrana koja siti.” (u drugoj predaji dodatak: „i lijek od bolesti”)

Izvor i ocjena: Ebu Zerr el-Gifari, r.a. Muslim br. 2473. Dodatak „ve šifau sukmin” bilježi Et-Tajalisi sa dobrim lancem.

Komentar: Vodič podsjeća na sunnete pijenja Zemzema: stojeći, okrenut Kabi, u tri gutljaja, sa bismillom i dovom za konkretnu potrebu.

Komentar uleme:

- Ibn Kajjim: liječio se Zemzemom s iskrenim nijetom; to nije magija nego Allahova blagodati u toj vodi.

Hadis 8 — Hidžr je dio Kabe

صَلِّي فِي الْحِجْرِ إِذَا أَرَدْتَ دُخُولَ الْبَيْتِ، فَإِنَّمَا هُوَ قِطْعَةٌ مِنَ الْبَيْتِ.

Salli fil-hidžri iza erediti duhulel-bejt, fe innema huve kitatun minel-bejt.

„Klanjaj u Hidžru ako želiš ući u Kaba, jer on je dio Kabe.” (rekao je Aiši, r.a.)

Izvor i ocjena: Aiša, r.a. Muslim br. 1333, Tirmizi br. 876. Sahih.

Komentar: Ključno za vodiča: tavaf se obavlja IZVAN Hidžra (polukružni zid „Hatim”), jer je Hidžr dio Kabe — ko prođe kroz njega, taj krug ne važi.

Komentar uleme:

- Ulema: dio Hidžra (oko 3 lakta) je iz temelja Kabe, pa je obavezno tavafiti izvan njega.

Hadis 9 — Nema hidžre nakon oslobođenja Mekke

لَا هِجْرَةَ بَعْدَ الْفَتْحِ، وَلَكِنْ جِهَادٌ وَنِيَّةٌ، وَإِذَا اسْتُنْفِرْتُمْ فَانْفِرُوا.

La hidžrete badel-fethi, ve lakin džihadun ve nijjetun, ve izestunfirtum fenfiru.

„Nema hidžre (iseljenja) nakon oslobođenja Mekke, ali ostaje džihad i nijet; a kada budete pozvani, odazovite se.”

Izvor i ocjena: Ibn Abbas, r.a. Buhari br. 2783, Muslim br. 1353. Muttefekun alejhi.

Komentar: Nakon što je Mekka postala dar islama, iseljenje iz nje radi vjere više nije obaveza. Vodič koristi za historijski kontekst oslobođenja Mekke.

Komentar uleme:

- Ibn Hadžer: hidžra iz Mekke prestala je njenim oslobođenjem, jer je postala zemlja islama.

Hadis 10 — Kaba na Ibrahimovim temeljima

لَوْلَا أَنَّ قَوْمَكَ حَدِيثُو عَهْدٍ بِكُفْرٍ لَنَقَضْتُ الْكَعْبَةَ وَلَجَعَلْتُهَا عَلَى قَوَاعِدِ إِبْرَاهِيمَ.

Levla enne kavmeki hadisu ahdin bi kufrin le nekadtul-Kabete ve le džealtuha ala kavaidi Ibrahim.

„Da tvoj narod nije tek nedavno (napustio) nevjerstvo, srušio bih Kaba i sagradio je na temeljima Ibrahimovim.” (rekao Aiši, r.a.)

Izvor i ocjena: Aiša, r.a. Buhari br. 1583, Muslim br. 1333. Muttefekun alejhi.

Komentar: Objašnjava zašto Kaba danas ne obuhvata cijeli Hidžr — Kurejšije su je sagradile manju. Vodič ovim pojašnjava istoriju i propis tavafa izvan Hidžra.

Komentar uleme:

- Ulema: Poslanik je odustao od rušenja radi srca tek primljenih u islam — pravilo da se izbjegava veće zlo i sačuva jedinstvo.

Hadis 11 — Tri džamije za putovanje

لَا تُشَدُّ الرَّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَمَسْجِدِي هَذَا، وَالْمَسْجِدِ الْأَقْصَى.

La tušeddu-rihalu illa ila selaseti mesadžid: el-Mesdžidil-Haram, ve mesdžidi haza, vel-Mesdžidil-Aksa.

„Ne putuje se (radi posjete) osim trima džamijama: Mesdžidu-l-Haramu, ovoj mojoj džamiji, i Mesdžidu-l-Aksau.”

Izvor i ocjena: Ebu Hurejra, r.a. Buhari br. 1189, Muslim br. 1397. Muttefekun alejhi.

Komentar: Šerijatski temelj putovanja u Medinu — radi Mesdžidu-n-Nebevija (džamije), a selam Poslaniku je dio te posjete. Posjeta Medine nije obred umre.

Komentar uleme:

- Ibn Tejmijja: putovanje se preduzima radi džamije; posjeta mezara je posljedica, ne primarni cilj putovanja.
- Hanefijska tradicija: putovanje s ciljem Mesdžidu-n-Nebevija je pohvalan sunnet.

Hadis 12 — Namaz u Mesdžidu-n-Nebeviju — 1000

صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيَمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ.

Salatun fi mesdžidi haza hajrun min elfi salatin fima sivahu illel-mesdžidel-haram.
„Namaz u ovoj mojoj džamiji vredniji je od hiljadu namaza u drugim džamijama, osim Mesdžidu-l-Harama.”

Izvor i ocjena: Ebu Hurejra, r.a. Buhari br. 1190, Muslim br. 1394. Mutefekun alejhi.

Komentar: Vodič podstiče grupu da farzove u Medini klanja u Poslanikovo džamiji. Vrijednost se odnosi na cijelu džamiju, ne samo na Revdu.

Komentar uleme:

- En-Nevevi: umnožavanje obuhvata farz i nafilu u Mesdžidu-n-Nebeviju.

Hadis 13 — Revda — vrt iz Dženneta

مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمِنْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ، وَمِنْبَرِي عَلَى حَوْضِي.

Ma bejne bejti ve minberi revdatun min rijadil-dženneti, ve minberi ala havdi.

„Između moje kuće i moga minbera je vrt od dženetskih vrtova, a moj minber je na mome Havdu (vredu).”

Izvor i ocjena: Ebu Hurejra, r.a. Buhari br. 1196, Muslim br. 1391. Muttefekun alejhi.

Komentar: Temelj vrijednosti Revde. Vodič unaprijed rezerviše pristup (Nusuk aplikacija) i koristi kratko vrijeme za 2 rekata i lične dove, bez zadržavanja zbog reda.

Komentar uleme:

- En-Nevevi: Revda je doslovno dio dženetskog vrta — odatle posebna vrijednost namaza u njoj.

Hadis 14 — Medina je harem (sveto područje)

الْمَدِينَةُ حَرَمٌ مَا بَيْنَ عَيْرٍ إِلَى ثَوْرِ.

El-Medinetu haramun ma bejne ajrin ila sevr.

„Medina je sveta (harem) između (brda) Ajra i Sevra.”

Izvor i ocjena: Alija ibn Ebi Talib, r.a. Buhari br. 1867, Muslim br. 1370. Muttefekun alejhi.

Komentar: Medina ima svoj harem (manjeg stepena od Mekke): zabranjena sječa drveća i lov unutar granica. Vodič to spominje pri obilasku.

Komentar uleme:

- Ulema: lov i sječa zelenila Medine zabranjeni su, ali (po većini) bez fidje kao u Mekki.

Hadis 15 — Dova za dvostruki bereket Medine

اللَّهُمَّ اجْعَلْ بِالْمَدِينَةِ ضِعْفِي مَا جَعَلْتَ بِمَكَّةَ مِنَ الْبَرَكَاتِ.

Allahummedžal bil-Medineti diafej ma džealte bi Mekketi minel-bereke.

„Allahu, podaj Medini dvostruko od blagoslova koji si dao Mekki.”

Izvor i ocjena: Enes ibn Malik, r.a. Buhari br. 1885, Muslim br. 1369. Mutefekun alejhi.

Komentar: Poslanik je dovio za bereket Medine. Vodič spominje vrijednost boravka u Medini i njene plodove (hurme) kao vidljiv bereket.

Komentar uleme:

- Ulema: bereket Medine je stvaran — u njenoj hrani, plodovima i ibadetu u njoj.

Hadis 16 — Dova za bereket u sa'u i muddu

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا وَمُدِّنَا.

Allahumme barik lena fi medinetina, ve barik lena fi saina ve muddina.

„Allahu, blagoslovi nam našu Medinu, i blagoslovi nam naš sa' i mudd (mjere hrane).”

Izvor i ocjena: Ebu Hurejra (i Enes), r.a. Muslim br. 1373; Buhari br. 2130 (slično). Sahih.

Komentar: Dova za bereket u prehrani stanovnika Medine. Vodič je spominje uz vrijednost grada.

Komentar uleme:

- Ulema: bereket u mjeri znači da malo hrane biva dovoljno — vidljivo kroz historiju Medine.

Hadis 17 — Medina poput mijeha izbacuje nečistoću

الْمَدِينَةُ كَالْكَبِيرِ، تَنْفِي خَبَثَهَا وَيَنْصَعُ طَيْبَهَا.

El-Medinetu kel-kiri, tenfi habeseha ve jensau tibuha.

„Medina je poput (kovačkog) mijeha — izbacuje svoju nečistoću, a njena se čistoća pročisti i zasja.”

Izvor i ocjena: Džabir ibn Abdullah, r.a. Buhari br. 1883, Muslim br. 1382. Muttefekun alejhi.

Komentar: Medina odbacuje pokvarene i licemjere, a zadržava iskrene. Vodič izvlači duhovnu pouku o iskrenosti namjere.

Komentar uleme:

- En-Nevevi: u doba Poslanika Medina je „izbacivala” licemjere; smisao ostaje — grad iskušava ljude i otkriva njihovu suštinu.

Hadis 18 — Meleki čuvaju Medinu

عَلَى أَنْقَابِ الْمَدِينَةِ مَلَائِكَةٌ، لَا يَدْخُلُهَا الطَّاعُونَ وَلَا الدَّجَالُ.

Ala enkabil-Medineti melaiKETun, la jedhuluhat-taunu ve led-dedždžalu.

„Na ulazima u Medinu su meleki — u nju neće ući ni kuga ni Dedžal.”

Izvor i ocjena: Ebu Hurejra, r.a. Buhari br. 1880, Muslim br. 1379. Muttefekun alejhi.

Komentar: Posebna zaštita Medine. Vodič spominje kao dio njene odlike, uz upozorenje da je to gajb (nevidljivo) koje se prima vjerovanjem.

Komentar uleme:

- Ibn Hadžer: zaštita od Dedžala odnosi se na ulazak u sam grad; potresi pred kraj vremena spominju se u drugim predajama.

Hadis 19 — Strpljivost na teškoći Medine

لَا يَصْنِرُ عَلَى لَأْوَائِهَا وَشِدَّتِهَا أَحَدٌ مِنْ أُمَّتِي إِلَّا كُنْتُ لَهُ شَفِيعًا أَوْ شَهِيدًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

La jasbiru ala levaiha ve šiddetiha ehadun min ummeti illa kuntu lehu šefian ev šehiden jevmel-kijameh.

„Niko od mog ummeta ne strpi se na teškoći i oskudici Medine a da mu ne budem zagovornik ili svjedok na Sudnjem danu.”

Izvor i ocjena: Ebu Hurejra, r.a. Muslim br. 1377/1378. Sahih.

Komentar: Boravak u Medini uz strpljenje na teškoći ima posebnu nagradu. Vodič podstiče grupu na lijep boravak i ibadet u Medini.

Komentar uleme:

- En-Nevevi: „leva” je teškoća života; ko izdrži radi Allaha, ima obećano zagovorništvo Poslanika.
- podsjećati ovim hadisom ljude kada bude neki problem u Medini, ne radimo to radi manipulacije nego istinski da spoznamo ovu stvar. E.Ć

Hadis 20 — Iman se vraća u Medinu

إِنَّ الْإِيمَانَ لِيَأْرُزُ إِلَى الْمَدِينَةِ كَمَا تَأْرُزُ الْحَيَّةُ إِلَى جُحْرِهَا.

Innel-imane le jerizu ilel-Medineti kema terizul-hajjetu ila džuhriha.

„Iman se sklanja (vraća) u Medinu kao što se zmija vraća u svoju rupu.”

Izvor i ocjena: Ebu Hurejra, r.a. Buhari br. 1876, Muslim br. 147. Muttefekun alejhi.

Komentar: Medina je utočište imana, posebno u doba smutnji. Vodič izvlači poruku o vezi srca s gradom Poslanika.

Komentar uleme:

- Ibn Hadžer: značilo je u prvom periodu islama; mnogi vide trajni smisao — Medina ostaje uporište vjere.

Hadis 21 — Ko snuje zlo Medini

لَا يَكِيدُ أَهْلَ الْمَدِينَةِ أَحَدٌ إِلَّا انْمَاعَ كَمَا يَنْمَاعُ الْمِلْحُ فِي الْمَاءِ.

La jekidu ehlel-Medineti ehadun illanmaa kema jenmaul-milhu fil-mai.

„Niko ne kuje zlo stanovnicima Medine a da se ne rastopi kao što se so rastopi u vodi.”

Izvor i ocjena: Sa'd ibn Ebi Vekkas, r.a. Buhari br. 1877, Muslim br. 1387. Muttefekun alejhi.

Komentar: Zaštita Medine i njenih stanovnika. Vodič koristi za poštovanje svetosti grada i njegovih ljudi.

Komentar uleme:

- Ulema: ko želi nauditi Medini, Allah ga ponizi i uništi — potvrđeno kroz historiju.

Hadis 22 — Medina je bolja za njih

الْمَدِينَةُ خَيْرٌ لَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ، لَا يَدْعُهَا أَحَدٌ رَغْبَةً عَنْهَا إِلَّا أَبَدَلَ اللَّهُ فِيهَا مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنْهُ.

El-Medinetu hajrun lehum lev kanu jalemun, la jedauha ehadun ragbeten anha illa ebdelallahu fiha men huve hajrun minhu.

„Medina je bolja za njih, kad bi samo znali. Niko je ne napusti iz nezainteresovanosti a da Allah u njoj ne nadomjesti boljim od njega.”

Izvor i ocjena: Ebu Hurejra, r.a. Muslim br. 1363; Buhari (slično). Sahih.

Komentar: Vrijednost ostajanja u Medini i ljubavi prema njoj. Vodič podstiče cijenjenje boravka u gradu Poslanika.

Komentar uleme:

- Ulema: napuštanje Medine iz prezira nosi gubitak; ostajanje uz strpljenje nosi bereket.

Hadis 23 — Namaz u Mesdžidu Kuba = umra

مَنْ تَطَهَّرَ فِي بَيْتِهِ ثُمَّ أَتَى مَسْجِدَ قُبَاءٍ فَصَلَّى فِيهِ صَلَاةً كَانَتْ كَأَجْرِ عُمْرَةٍ.

Men tetahhere fi bejtih summe eta mesdžide Kubain fe salla fihi salaten kane ke edžri umre.

„Ko se očisti u svojoj kući, zatim dođe u Mesdžid Kuba i u njemu klanja namaz, ima nagradu kao umre.”

Izvor i ocjena: Sehl ibn Hunejf, r.a. Ibn Madže br. 1412, En-Nesa’i br. 699. Sahih (Albani — Sahih el-Džami br. 6154).

Komentar: Vodič koji vodi grupu u Medinu uključuje posjetu Kuba: abdest u hotelu, čista odjeća, organizovan odlazak i 2 rekata u džamiji.

Komentar uleme:

- Ibn Hadžer: mali ibadet s velikom iskrenošću (abdest + namjera + namaz) može imati veliku nagradu — pouka o vrijednosti nijeta.
- mogu se abdestiti i kod Kubaa, ista nagrada inšallah. E.Ć

Hadis 24 — Poslanik je posjećivao Kuba subotom

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْتِي مَسْجِدَ قُبَاءٍ كُلَّ سَبْتٍ مَاشِيًا وَرَاكِبًا فَيُصَلِّي فِيهِ رَكَعَتَيْنِ.

Kanen-Nebijju sallallahu alejhi ve selleme jeti mesdžide Kubain kulle sebtin mašijen ve rakiben fe jusalli fihi rekatejni.

„Vjerovjesnik, s.a.v.s., dolazio je u Mesdžid Kuba svake subote — pješice i jašući — i u njemu klanjao dva rekata.”

Izvor i ocjena: Ibn Omer, r.a. Buhari br. 1193, Muslim br. 1399. Muttefekun alejhi.

Komentar: Sunnet redovne posjete Kuba. Vodič može organizovati subotnju posjetu ako raspored dozvoljava, slijedeći praksu Poslanika.

Komentar uleme:

- Ulema: posjeta Kuba je sunnet (ne obred umre); čini se radi slijeđenja prakse Poslanika.

Hadis 25 — Brdo Uhud

أُحُدُّ جَبَلٌ يُحِبُّنَا وَنُحِبُّهُ.

Uhudun džebelun juhibbuna ve nuhibbuhu.

„Uhud je brdo koje nas voli i koje mi volimo.”

Izvor i ocjena: Enes ibn Malik, r.a. Buhari br. 4083, Muslim br. 1393. Muttefekun alejhi.

Komentar: Pri obilasku Uhuda vodič spominje šehide Uhuda (Hamza, r.a., i drugi) i ovaj hadis o posebnosti brda. Posjeta je radi pouke i dove za šehide.

Komentar uleme:

- Ulema: ljubav brda je stvarna (Allah u njega stavlja ljubav), ili je to mjesto voljeno zbog događaja i šehida na njemu.

Hadis 26 — Selam Poslaniku — vraćanje duše

مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلَّا رَدَّ اللَّهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّىٰ أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ.

Ma min ehadin jusellimu alejje illa reddallahu alejje ruhi hatta erudde alejhis-selam.

„Nema nikoga ko mi nazove selam a da mi Allah ne vrati dušu da mu uzvratim selam.”

Izvor i ocjena: Ebu Hurejra, r.a. Ebu Davud br. 2041, Ahmed. Hasen (Albani, Ibn Baz); sahih (En-Nevevi u El-Ezkaru).

Komentar: Adabi posjete Poslaniku, s.a.v.s.: kratak, dostojanstven selam stojeći, bez podizanja glasa, guranja i dugog zadržavanja u koridoru.

Komentar uleme:

- En-Nevevi: selam Poslaniku je propisan i stiže mu; posebno je vrijedan kod njegova mubarek kabura, ali i odakle god se uputi.
- spomenuti ovaj hadis onima koji potenciraju prenošenje selama od drugih ljudi kod kabura. E.Ć.

Hadis 27 — Ne pretvarajte kabur u svetkovinu

لَا تَجْعَلُوا قَبْرِي عِيدًا، وَصَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّ صَلَاتِكُمْ تَبْلُغُنِي حَيْثُ كُنْتُمْ.

La tedžalu kabri iden, ve sallu alejje, fe inne salatekum tebluguni hajsu kuntum.

„Ne pretvarajte moj kabur u svetkovinu; donosite salavate na mene — vaši salavati mi stižu odakle god bili.”

Izvor i ocjena: Ebu Hurejra, r.a. Ebu Davud br. 2042. Sahih (Albani — Sahih Ebi Davud).

Komentar: Temelj ispravnih adaba kod kabura Poslanika: kratak selam, salavati kao glavna aktivnost. Vodič upozorava na novotarije: tavaf oko kabura, dodirivanje ograde, klečanje.

Komentar uleme:

- Ibn Tejmija: hadis zabranjuje novotarsko ophođenje s kaburom; salavati su primarni i stižu odakle god.
- Hanefijski srednji put: selam Poslaniku, Ebu Bekru i Omeru uz kraće zadržavanje, a salavati glavna aktivnost.

Hadis 28 — Dova pri posjeti Bekiji (mezarju)

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ دَارَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ، وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ.

Es-selamu alejkum dare kavmin muminin, ve inna in šaallahu bikum lahikun.

„Mir vama, stanovnici (kuće) vjernika; i mi ćemo vam se, ako Allah da, pridružiti.”

Izvor i ocjena: Burejda i Aiša, r.a. Muslim br. 974/975. Sahih.

Komentar: Sunnetska dova pri posjeti Bekije (mezarje u Medini). Vodič je uči grupu; posjeta je radi pouke i dove za umrle, bez novotarija (traženja od mrtvih).

Komentar uleme:

- Ulema: posjeta kaburova je sunnet radi opomene i dove za umrle; traženje pomoći od mrtvih je zabranjeno.

Hadis 29 — Dova za ljubav prema Medini

اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْمَدِينَةَ كَحُبِّنَا مَكَّةَ أَوْ أَشَدَّ.

Allahumme habbib ilejnel-Medinete ke hubbina Mekkete ev ešedde.

„Allahu, učini nam Medinu dragom kao što nam je draga Mekka, ili još više.”

Izvor i ocjena: Aiša, r.a. Buhari br. 1889. Sahih.

Komentar: Poslanik je dovio da se sahabama omili Medina pri dolasku iz Mekke. Vodič koristi za buđenje ljubavi prema gradu Poslanika.

Komentar uleme:

- Ulema: dova je uslišana — ljubav prema Medini je odlika vjernika kroz historiju.

Hadis 30 — Vrijednost umiranja u Medini

مَنْ اسْتَطَاعَ أَنْ يَمُوتَ بِالْمَدِينَةِ فَلْيَمُتْ بِهَا، فَإِنِّي أَشْفَعُ لِمَنْ يَمُوتُ بِهَا.

Menistetaa en jemute bil-Medineti fel jemut biha, fe inni ešfeu li men jemutu biha.

„Ko može umrijeti u Medini, neka u njoj umre, jer ću se zauzimati za onoga ko u njoj umre.”

Izvor i ocjena: Ibn Omer, r.a. Tirmizi br. 3917, Ibn Madže br. 3112, Ahmed. Hasen-sahih (Albani).

Komentar: Vrijednost ukopa u Medini i zagovorništvo Poslanika. Vodič koristi za duhovnu vezanost za grad Poslanika, bez podsticanja na rizik.

Komentar uleme:

- Ulema: ne znači namjerno tražiti smrt, nego voljeti boravak u Medini i nadati se da će kraj biti u njoj.

